

Effekt af "Bedre hverdag med kræft" til personer med fremskreden kræft i eget hjem: en aktivitetsfokuseret og aktivitetsbaseret intervention

Forsvaret: 13-04-2018

Af: [Marc Sampedro Pilegaard](#), ergoterapeut, cand.scient.san, ph.d.

Hovedvejleder: [Åse Brandt](#), lektor, seniorforsker, ergoterapeut, MPH, ph.d.

Dansk resumé

Dette studie undersøgte effekten af interventionsprogrammet "Bedre hverdag med kræft" til personer med fremskreden kræft. Projektet var en del af et større forskningsprojekt "Aktivitet, kræft og livskvalitet i eget hjem" (AKT-projektet).

Mennesker lever længere tid med fremskreden kræft. Eksisterende forskning viser, at personer med fremskreden kræft ofte har betydelige problemer med at klare almindelig daglig livsførelse (ADL). En stor andel oplever desuden, at de ikke får den hjælp, de har behov for. Samlet formodes disse problemer at have negative konsekvenser for deres livskvalitet. Ergoterapeuter har særligt fokus på at støtte mennesker i at klare deres ADL. Til dette arbejde kan ergoterapeuter bruge aktivitetsfokuserede og/eller aktivitetsbaserede indsatser, der kan støtte personer med fremskreden kræft i bedre at klare hverdagen i eget hjem.

Forskningen på området er sparsom, og det er derfor nødvendigt at undersøge effekten af aktivitetsfokuserede og/eller aktivitetsbaserede indsatser over for denne målgruppe. AKT-projektet har i et tværseksstudsie kortlagt de problemer og behov, som personer med en fremskreden kræftsygdom har i eget hjem. På baggrund af resultaterne fra dette, et scoping review, kliniske retningslinjer samt involvering af målgruppen og ergoterapeuter blev programmet "Bedre hverdag med kræft" udviklet.

Formål: Studiets overordnet formål var at undersøge, om "Bedre hverdag med kræft" som supplement til den sædvanlige indsats havde større effekt på aktivitetsudførelse, autonomi og deltagelse og livskvalitet end kun den sædvanlige indsats hos personer med fremskreden kræft i eget hjem.

Ph.d.-projektet havde tre delformål: 1) at beskrive den planlagte evaluering, 2) at undersøge effekten af "Bedre hverdag med kræft" på ADL-efnven, graden af besvær med at udføre prioriterede aktiviteter, autonomi og deltagelse, og livskvalitet, 3) at undersøge om "Bedre hverdag med kræft" havde større effekt på motorisk ADL-efnve hos nogle grupper af personer med en kræftsygdom end hos andre.

Design: Studiet var et randomiseret kontrolleret studie (RCT) med 6 og 12 ugers opfølgning.

Metode: 242 personer med fremskreden kræft (≥ 18 år) og med en World Health Organisation (WHO) Performance Status 1-2 (indikerer funktionelle begrænsninger) blev randomiseret til enten interventionsgruppen ($n=121$) eller kontrolgruppen ($n=121$).

Udfald: Det primære udfald var motorisk ADL-evne. Sekundære udfald var procesmæssig ADL-evne, besvær med at udføre prioriterede aktiviteter, autonomi og deltagelse, og helbredsrelateret livskvalitet.

Resultater: 191 deltagere gennemførte 12-ugers opfølgningen, som var tilstrækkelig til at opnå den forventede styrke ($N=184$). Vi fandt ingen statistisk signifikant effekt på hverken det primære eller de sekundære udfald. Der var heller ingen statistisk signifikant effekt i subgrupperne alder, køn, uddannelsesvarighed, type af primære tumor, funktionelle begrænsninger eller aktivitetsproblemer. Alder (0.30 [95% CI: -0.05 to 0.64]) og køn (0.23 [95% CI: -0.11 to 0.57]) modificerede ikke effekten af "Bedre hverdag med kræft" på motorisk ADL-evne ved 12-ugers opfølgning. Der var dog indikationer på, at personer under 69 år havde større effekt af "Bedre hverdag med kræft" end personer over 69 år.

Konklusion og fremtidig forskning: "Bedre hverdag med kræft" blev oftest leveret ved ét hjemmebesøg og én opfølgende telefonkontakt. Interventionen havde ingen effekt i forhold til deltagernes aktivitetsudførelse, autonomi og deltagelse eller deres helbredsrelaterede livskvalitet. Der var desuden ingen subgruppe-effekt af "Bedre hverdag med kræft" på motorisk ADL-evne, men der var indikationer på, at deltagere <69 år havde bedre effekt end dem ≥ 69 år. Der var dog betydelige mangler i udviklingen af interventionen, som skal tages i betragtning. Fremtidig forskning skal identificere den mest effektive intensitet, varighed og timing samt definere sammenhængen mellem interventionen og de valgte udfald. Fremtidige studier skal prioritere at gennemføre et pilotstudie, før der gennemføres et stort RCT. Der er derfor brug for mere forskning til at fastslå den givne effekt af en aktivitetsfokuseret og aktivitetsbaseret intervention til personer med fremskreden kræft.

Relaterede publikationer (links)

- I. Brandt Å, **Pilegaard MS**, Oestergaard LG, Lindahl-Jacobsen L, Sørensen J, Johnsen AT, la Cour K. Effectiveness of the 'Cancer Home Life Intervention' on everyday activities and quality of life in people with advanced cancer living at home. A randomised controlled trial and a health economic evaluation: study protocol. BMC Palliative Care_2016; 15:10 DOI:10.1186/s12904-016-0084-9.
- II. **Pilegaard MS**, la Cour K, Oestergaard LG, Johnsen AT, Lindahl-Jacobsen L, Højris I, Brandt Å. The 'Cancer Home-Life Intervention': A randomised controlled trial evaluating an occupational therapy-based intervention in people with advanced cancer. Palliative Medicine 2018. 32:4; 744-756. <https://doi.org/10.1177/0269216317747199>
- III. **Pilegaard MS**, Oestergaard LG, la Cour K, Johnsen AT, Brandt Å. Subgroup effects of an occupational therapy-based intervention for people with advanced cancer. Scandinavian Journal of Occupational Therapy. Article first published online: March 23, 2018. <https://doi.org/10.1080/11038128.2018.1455897>

Opdateret: 17-04-2018